

9.2 Dört kapı, kırk makam :

Alevi-Bektaşilik'te kapı kutsaldır: '*Bilim ve ilinin kapısı Ali*' olduğundan, Hz. Ali'yi simgeler, ona arka dönülmez, eşğine basılmaz. Kapının iki kanadı Hasan'la Hüseyin'i, üstü Hz. Muhammed'i temsil eder. Bektaşilik dört kapı üzerine kurulur :

1. Şeriat kapısı, 2. Tarikat kapısı, 3. Mârifet kapısı, 4. Hakikat kapısı. (Esat Korkmaz 1993 S.197)

Her kapının 10 makamı, yani ilkesi vardır. Ayrıca, 4 kapının 40'ardan 160 menzili (makamı, durağı, mertebesi) vardır.

Yunus Emre bir şiirinde, bunu şöyle dile getirir:

*Dört kapıdır, kırk makam
Yüzaltmış menzili var
Onca erene açılır
Velilik derecesi*

Dört Kapı ve Kırk Makam ilkeleri, yüzaltmış menziliyle doğruluğu, temizliği, 'nefesine hiddetine, eline, beline, diline sahip olmayı', daha açık bir deyişle, ilim ve irfan yoluyla eksiksiz ve noksansız kâmil insan olmayı emreder. (Ali D. Çülçüçek 1993 S.280)

Bazı araştırmacılar; Şeriat makamını Hz. Muhammed dönemi; Tarikat - ve Marifet makamını Hz. Ali ve H. Bektaş Veli dönemi ve Hakikat makamını modern bilim çağı ile kıyaslayarak modern bir yorum sunarlar.

Burada benim sunmak istediğim yorum biraz daha farklı olacak:
'Bu senin, bu benim' ilkesi ile Şeriat makamı **Kapitalizimi**;
'Hem senin, hem benim' ilkesi ile Tarikat ve Marifet makamı **Sosyalizimi** ve
'Ne senin, ne benim' ilkesi ile Hakikat makamı **Kızıldere'li yaşam telakkisini** simgeliyor.

1. Şeriat kapısının on makamı şunlardır :

- 1.01 İman etmek.
- 1.02 İlim öğrenmek.
- 1.03 İbâdet etmek.
- 1.04 Haramdan uzaklaşmak.
- 1.05 Âilesine yararlı olmak.
- 1.06 Çevreye zarar vermemek.
- 1.07 Peygamber'in emirlerine uymak.
- 1.08 Şefkatli olmak.
- 1.09 Temizliğe özen göstermek.
- 1.10 Yaramaz işlerden sakınmak.

(A.Celâlettin Ulusoy 1980 S.216; Esat Korkmaz 1993 S.331 ; Mehmet Yaman 1993 S.233)